

Els verbs catalans regulars

Primera conjugació regular: *cantar*

FORMES NO PERSONALS

Infinitiu
cantar

Gerundi
cantant

Participi
cantat

INDICATIU

Passat (simple)

cantí
cantares
cantà
cantarem
cantàreu
cantaren

SUBJUNTIU

Present
canti
cantis
canti
cantem
canteu
cantin

INDICATIU

Present

canto
cantes
canta
cantem
canteu
canten

Futur

cantaré
cantaràs
cantàrà
cantarem
cantareu
cantaran

Imperfet

cantés
cantessis
cantés
cantéssim
cantéssiu
cantessin

Imperfet

cantava
cantaves
cantava
cantàvem
cantàveu
cantaven

Condicional

cantaria
cantaries
cantaria
cantaríem
cantaríeu
cantarien

IMPERATIU

canta
canti
cantem
canteu
cantin

Tots els verbs de la primera conjugació són regulars, llevat dels verbs *anar* i *estar*.

Es conjuguen com *cantar*:

Estovar, embrutar, amidar, mostrar, rentar, analitzar, embullar, queixalar, allargassar, esquilar, aprovar, refrescar, parlar, agradar, turmentar, engalipar, enganyar, suportar, remar, mirar, caminar, callar, baixar, enfilar.

Digueu bé: *a&aito, em dis&fresso, mu&nto / desmu&nto, tanco.*

Observeu que *-a* final seguida de marca de persona o nombre passa a *-e*:
cantava&a, cantaves&s, cantava&a, cantàvem&em, cantàveu&eu, cantaven&en.

Conjugació dels temps simples, perifràstics i compostos

Problemes ortogràfics dels verbs de la primera conjugació (model: *cantar*)

Canvi de **c**- per **qu**- davant de **-e** o de **-i**.

Abocar, aixecar, aplacar, aplicar, arrencar, assecar, atacar, cercar, certificar, codificar, criticar, dedicar, destacar, ensacar, esparracar, estomacar, explicar, ficar, implicar, indicar, multiplicar, qualificar, rascar, sacar, somicar, sucàr, sufocar, tacar, tocar, trencar, trucar.

IP *Tanco, tanques, tanca, tanquem, tanqueu, tanquen.*

SP *Tanqui, tanquis, tanqui, tanquem...*

Canvi de **g**- per **gu**- davant de **-e** o de **-i**.

Abonyegar, abrigar, albergar, apagar, aplegar, atorgar, atrafegar, bellugar, colgar, delegar, deslligar, divagar, doblegar, encarregar, ennuegar-se, esbufegar, fregar, indagar, llogar, mossegar, naufragar, negar, obligar, pegar, pregar, purgar, renegar, rosejar, segar, trigar.

IP *Pago, pagues, paga, paguem, pageu, paguen.* **SP** *Pagui, paguis, pagui, paguem...*

Canvi de **j**- per **g**- davant de **-e** o de **-i**.

Airejar, apujar, assajar, assetjar, avantatjar, barrejar, bloquejar, bracejar, bromejar, coixejar, estuejar, falsejar, festejar, gallejar, manejar, netejar, onejar, petonejar, ploriquejar, regatejar, rodejar, sondejar, sordejar, tafanejar, trepitjar, vorejar, xafardejar, xipollejar.

IP *Pujo, puges, puja, pugem, pugeu, pugen.* **SP** *Pugi, pugis, pugi, pugem, pugeu, pugin.*

Canvi de **ç**- per **c**- davant de **-e** o de **-i**.

Abraçar, adreçar, alçar, amenaçar, apedaçar, avançar, caçar, calçar, descalçar, desplaçar, emplaçar, endreçar, enllaçar, esforçar, espuçar, esquinçar, finançar, glaçar, reforçar, torçar.

IP *Llançó, llances, llança, llancem, llanceu, llancen.*

SP *Llanci, llacis, llaci, llacem, llanceu, llancin.*

Addició de dièresi. El grup **qu**- [kw] s'escriu **qü**- davant de **-e** i de **-i**.

Apropinquar, liquar, obliquar.

IP *Adequo, adeqües, adequa, adeqüem, adeqüeu, adeqüen.* **SP** *Adeqüi, adeqüis...*

Addició de dièresi al subjuntiu present dels verbs amb rel acabada en vocal.

Acariciar, accentuar, actuar, alinear, anunciar, apreciar, asfixiar, associar, auxiliar, avaluar, beneficiar, canviar, comerciar, confiar, conrear, continuar, copiar, crear, creuar, criar, denunciar, desgraciar, desviar, diferenciar, distanciar, elogiar, engabiar, enrabiatar, enviar, espiar, estalviar, estudiar, evacuar, evidenciar, exceptuar, fier, fotografiar, guiar, habituar, idear, incendiar, iniciar, injuriar, insinuar, lloar, negociar, nuar, odiar, presenciar, pronunciar, recrear, refugiar, renunciar, rumiar, saciar, sentenciar, situar, somiar, suar, tatuar, triar.

SP *Actuï, actuïs, actuï, actuem, actueu, actuïn* (ac-tu-ï, ac-tu-ïs, ac-tu-ï...).

Atalaiar, bolejar, desmaiatar, enjojar, espaiar, esplaiar, remeiatar.

SP *Esglaï, esglaïs, esglaï, esglaiem, esglaieu, esglaïn.*

Dièresi per indicar que no hi ha diftong decreixent

Aïrar-se, amoïnar, arcaïtzar, arruïnar, europeïtzar (**a-ï-rar-se, a-mo-ï-nar, a-rru-ï-nar...**).

IP *Aïllo, aïlles, aïlla, aïllem, aïlleu, aïllen.* **SP** *Aïlli, aïllis, aïlli, aïllem, aïlleu, aïllin.*

Accents diacrítics

Dono, dóna, dònes (donar); *vés* (anar).

Els verbs catalans regulars

Segona conjugació regular: *témer / perdre*

FORMES NO PERSONALS		INDICATIU		SUBJUNTIU	
témer	<i>Infinitiu</i> perdre	<i>Passat (simple)</i> temí temeres temé temérem teméreu temeren	<i>Present</i> perdí perderes perdé perdèrem perdèreu perderen	<i>Present</i> temi temis temi temem temeu temin	<i>Present</i> perdi perdis perdi perdem perdeu perdin
tement	<i>Gerundi</i> perdent				
temut	<i>Participi</i> perduto				
INDICATIU		<i>Futur</i>		<i>Imperfet</i>	
temo	<i>Present</i> perdo	temeré	perdré	temés	perdés
tems	perds	temeràs	perdràs	temessis	perdessis
tem	perd	temerà	perdrà	temés	perdés
temem	perdem	temerem	perdrem	teméssim	perdéssim
temeu	perdeu	temereu	perdreu	teméssiu	perdéssiu
temen	perden	temeran	perdran	temessim	perdessin
<i>Imperfet</i>		<i>Condicional</i>		IMPERATIU	
temia	perdia	temeria	perdria	tem	perd
temies	perdies	temerias	perdries	temi	perdi
temia	perdia	temeria	perdria	temem	perdem
temíem	perdiem	temeríem	perdríem	temeu	perdeu
temieu	perdiéu	temeríeu	perdríeu	temin	perdin
temien	perdien	temerien	perdríen		

Com témer:

córrer ^{(1,2)*}	fúmer	tòrcer ^{(1)*}
concórrer ^{(1,2)*}	prémer	retòrcer ^{(1)*}
descórrer ^{(1,2)*}	esprémer	pertànyer ⁽¹⁾
escórrer ^{(1,2)*}	empènyer ⁽¹⁾	vèncer
socórrer ^{(1,2)*}	estrènyer ⁽¹⁾	convèncer *
	restrènyer ⁽¹⁾	

Com perdre:

batre	concebre	percebre
abatre	metre ⁽¹⁾	rebre
combatre	admetre ⁽¹⁾	rompre
rebatre	cometre ⁽¹⁾	corrompre
botre	prometre ⁽¹⁾	interrompre
rebotre	remetre ⁽¹⁾	irrompre
decebre	sotmetre ⁽¹⁾	prorrompre

Nota *

Nota 1. Participi irregular

Nota 2

Observeu:

IP *Corro, corres, corre; torço, torces, torç; venço, vences, venç...*

Córrer: *corregut*; socórrer: *socorregut*; empènyer: *empès*; metre: *mes*, pertànyer: *pertangut*, estrènyer: *estret*; restrènyer: *restret*; tòrcer: *tort*.

Altres irregularitats de *córrer* i derivats

IPassat simple: *correguí, corregueres, corregué...*;

SP: *corri, corris, corri, correm o correguem, correu o corregueu, corrin*;

Imperatiu: *corre, corri, correm o correguem, correu, corrin*;

SImperfet: *corregués, correguessis, corregués...*

Concorrem, concorreu; recorrem; discorrem / pertany, ocorre, transcorre.

Conjugació dels temps simples, perifràstics i compostos

Problemes ortogràfics dels verbs (regulars o no) de la segona conjugació (model: *témer*)

En síl·laba tònica, -b , -d , i -g finals de mot s'escriuen -p , -t , -c (respectivament)
Decebre, concebre, percebre; rebre; saber, cabre.
IP <i>Rebo, reps, rep, rebem, rebeu, reben.</i>
IP <i>Sé, saps, sap, sabem, sabeu, saben / cabo, caps, cap, cabem, cabeu, caben.</i>
Poder
IP <i>Puc, pots, pot, podem, podeu, poden (SP pugui, puguis...)</i>
Conèixer, reconèixer; parèixer, aparèixer, comparèixer; vendre, valdre, moure...
IP <i>Conec, parec, venc, vinc, estenc (SP conegui, aparegui, vengui, vingui, estengui).</i>

La -c (davant de -e i de -i) passa a -ç davant de -o i -a o a fi de mot.
Vèncer, convèncer; tòrcer, destòrcer, retòrcer, colltòrcer.
IP <i>Venço, vences, venç, vencem, venceu, vencen / torço, torces, torç, torcem, torceu, torcen.</i>

La -o- passa a -u- en els presents d'aquests verbs
Poder, voler.
IP <i>Puc, pots, pot, podem, podeu, poden / vull, vols, vol, vollem, voieu, volen</i> (sols 1 ^a pers sing)
SP <i>Pugui, puguis, pugui, puguem, pugueu, puguin.</i>
SP <i>Vulgui, vulguis, vulgui, vulguem, vulgueu, vulguin.</i>
Imper <i>Puges, pugui, puguem, pugueu, puguin / vulgues, vulgui, vulguem, vulgueu, vulguin.</i>

En certs verbs prenen una -e de suport a l'indicatiu present.
Córrer, descórrer, concórrer, recórrer, socórrer, incórrer.
IP <i>Corro, corres, corre, correm...; socorro, socorres, socorre...</i>

Quan la rel és àtona, s'escriu -a- en aquests verbs de rel doble
Treure / traure, atroure / atraure, distreure / distraure, contreure / contraure, retroure / retraire, sostreure / sostraure...; jeure / jaure, ajeure's / ajaure's; néixer / nàixer.
IP <i>Trec, treus, treu, traiem, traiet, treuen / jec, jeus, jeu, jaiem, jaieu, jeuen; neixo, neixes, neix, naixem, naixeiu, neixen.</i>
SP <i>Tregui, treguis, tregui, traguem, tragueu, treguin / jogui, jeguis, jegui, jaguem, jagueu... neixi, neixis, neixi, naixem, naixeiu, neixin.</i>
IImp <i>Treia, treies, treia, trèiem, trèieu, treien; jeia, jeies, jeia, jèiem, jèieu, jeien; naixia, naixies, naixia, naixíem...</i>
IPass. <i>s Traguí, tragues, tragué, traguérem, traguéreu, tragueu; jaguí, jagueres, jagué...; naixí / nasquí, naixeres / nasqueres, naixé / nasqué...</i>
Fut <i>Trauré, trauràs, traurà, traurem, traureu, trauran; jauré, jauràs, jaurà...; naixeré, naixeràs, naixerà, naixerem, naixeru, naixeran.</i>
Cond <i>Trauria, trauries, trauria, trauriem, trauriéu, traurien; jauria, jauries, jauria...; naixeria, naixeries, naixeria, naixeríem, naixeríeu, naixerien.</i>
SImp <i>Tragués, traguessim, tragués, traguéssim, traguéssiu, traguessin; jagués, jaguessis; naixés / nasqués, naixessis / nasquessis, naixés / nasqué...</i>
Part <i>Jagut; ajagut, ajaguda; nascut, nascuda, renascut, renascuda; però tret, treta; distret, distreta; contret, contreta... (amb l'accent a la rel).</i>

Accents diacrítics
<i>Sóc, és, són, fóra (ésser); sé (saber).</i>

Els verbs catalans regulars

Tercera conjugació regular (III a): *servir*

FORMES NO PERSONALS	INDICATIU	SUBJUNTIU		
<i>Infinitiu</i> servir	<i>Passat (simple)</i> serví servires serví servírem servíreu serviren	<i>Present</i> serveixi serveixis serveixi serveix serveix serveixin		
<i>Gerundi</i> servint				
<i>Participi</i> servit				
INDICATIU	Futur	Imperfet		
<i>Present</i> serveixo serveixes serveix servim serviu serveixen	serviré serviràs servirà servirem servireu serviran	servís servissis servís servíssim servíssiu servissin		
Imperfet	Condicional	IMPERATIU		
servia servies servia servíem servíeu servien	serviria serviries serviria serviríem serviríeu servirien	serveix serveixi serveix serveix serveix serveixin		
Tots els verbs de la 3 ^a conjugació, excepte els verbs de la llista de III b (pàgina 6).				
Com <i>servir</i> :				
<i>cobrir</i> ⁽¹⁾ <i>complir</i> ⁽¹⁾	<i>establir</i> ⁽¹⁾ <i>imprimir</i> ⁽¹⁾	<i>induir</i> <i>partir</i>	<i>reblir</i> ⁽¹⁾ <i>sofrir</i> ⁽¹⁾	<i>sorgir</i> <i>suplir</i> ⁽¹⁾
Diferents del primitiu: També es conjuguen per III b:	Assentir: <i>assenteixo</i> , dissentir: <i>dissenteixo</i> / assortir; <i>assorteixo</i> . <i>Acudeixo</i> (<i>acudo</i>); <i>desmenteixo</i> (<i>desmento</i>); <i>m'arrupeixo</i> (<i>m'arrupo</i>); <i>llueix</i> , <i>lluu</i> ⁽²⁾ ; <i>presumeixo</i> (<i>presumo</i>); <i>brunzeix</i> , <i>brunz</i> ; <i>resumeixo</i> (<i>resumo</i>); <i>consumeix</i> , <i>consum</i> ; <i>menteixo</i> , <i>mento</i> .			
Atenció:	<i>Aclareix</i> ; <i>afavoreix</i> , <i>floreix</i> , <i>garanteix</i> , <i>pol·lueix</i> , <i>reflecteix</i> , <i>traeix</i> .			
Nota 1. Participi irregular	Cobrir: <i>cobert</i> , complir: <i>complert</i> , establir: <i>establert</i> , imprimir: <i>imprès</i> , reblir: <i>reblert</i> , sofrir: <i>sofert</i> , suplir: <i>suplert</i> .			
Nota 2	<i>LLueixo</i> un vestit, unes joies... / <i>lluu</i> el sol, l'estel, l'ull.			

Conjugació dels temps simples, perifràstics i compostos

Tercera conjugació regular (III b): *dormir*

FORMES NO PERSONALS	INDICATIU	SUBJUNTIU
<i>Infinitiu</i> dormir	<i>Passat (simple)</i>	<i>Present</i>
<i>Gerundi</i> dormint	dormí dormires dormí	dormi dormis dormi
<i>Participi</i> dormit	dormírem dormíreu dormiren	dormim dormiu dormin
INDICATIU	FUTUR	IMPERFET
<i>Present</i>	dormo dorms dorm dormim dormiu dormen	dormiré dormiràs dormirà dormirem dormireu dormiran
<i>Imperfet</i>	<i>Condicional</i>	IMPERATIU
dormia dormies dormia dormíem dormíeu dormien	dormiria dormiries dormiria dormiríem dormiríeu dormirien	dorm dormi dormim dormiu dormin

Com *dormir*:

adormir, ajupir, bullir; collir⁽¹⁾, acollir⁽¹⁾, escollir⁽¹⁾, recollir⁽¹⁾; cosir^{(1)}, descosir^{(1)*}, recosir^{(1)*}; cruixir^{*}; entrelluir; eixir^{(3)*}, deseixir-se^{*}, sobreeixir^{*}, reeixir^{*}; escopir⁽¹⁾, esmunyir; fugir^{*}, defugir^{*}; morir⁽²⁾, munyir; obrir^{(2)*}, reobrir^{(2)*}, entreobrir^{(2)*}; omplir^{(2)*}, reomplir^{(2)*}; pudir, grunyir, retrunyir; sentir, consentir, pressentir, ressentir-se; sortir⁽¹⁾, sobresortir⁽¹⁾; tossir^{(1)*}.*

Nota *: I. Present:	<i>Obres, obre; omple, omple / fuges, fug; cruixes, cruix; ixes, ix.</i>
També per III a:	<i>Brunz o brunzeix; lluu o llueix; percut (percudeix).</i>
Nota 1: presents irregulars	I. Present: <i>cullo, culls, cull, collim, colliu, cullen;</i> S. Present: <i>culli, cullis, culli, collim, colliu, cullin;</i> Imperatiu: <i>cull, culli, collim, colliu, cullin.</i>
Nota 2: participi irregular	Morir: <i>mort</i> , obrir: <i>obert</i> , reobrir: <i>reobert</i> , omplir: <i>omplert</i> , reomplir: <i>reomplert</i> , entreobrir: <i>entreobert</i> .
Nota 3: presents	IP: <i>ixo, ixes, ix, eixim, eixiu, ixen</i> ; SP: <i>ixi, ixis, ixi, eixim, eixiu, ixin</i> .

Els verbs catalans regulars

Problemes ortogràfics dels verbs (regulars o no) de la tercera conjugació

En síl·laba tònica -d final de mot s'escriu -t . Acudir, percutir, pudir. IP <i>Pudo, puts, put, pudim, pudiu, puden.</i>
En síl·laba tònica, -j o -g final de mot s'escriu -ig (com a <i>roja, roges / roig</i>). Fugir, defugir, refugir. IP <i>Fujo, fuges, fuig, fugim, fugiu, fugen.</i> Imp <i>Fuig, fugi, fugim, fugiu, fugen.</i>
En els verbs indicats més avall, la -o- de la rel, quan és tònica, passa a -u- en els presents. Collir, acollir, escollir, recollir; escopir; sortir, sobresortir. IP <i>Cullo, culls, cull, collim, colliu, cullen; escupo, escopim, escopi; surto, sortim, sortiu.</i> SP <i>Culli, cullis, culli, collim, colliu, cullin; escupi, escopim, escopi; surti, sortim, sortiu.</i> Imp <i>Cull, culli, collim, colliu, cullin; surt, surti, sortim, sortiu, surtin.</i> Cosir, descosir, recosir; tossir. IP <i>Cuso, cuses, cus, cosim, cosiu, cuseu; tuoso, tuesses, tus, tossim, tossiu, tuessen.</i> SP <i>Cusi, cusing, cusi, cosim, cosiu, cuseu; tuosi, tuassis, tussi, tossim, tossiu, tuassin.</i> Imp <i>Cus, cusi, cosim, cosiu, cuseu; tus, tussi, tossim, tossiu, tuassin.</i>
En certs verbs la -e- de la rel, quan és tònica, passa a -i- en els presents. Eixir, sobreeixir, reeixir, deseixir. IP <i>Reixo, reïxes, reïx, reeixim, reeixiu, reïxen.</i> SP <i>Reïxi, reïxis, reïxi, reeixim, reeixiu, reïxin.</i> Imp <i>Reïx, reïxi, reeixim, reeixiu, reïxin.</i>
En certs verbs prenen una -e- de suport a l'indicatiu present. Cosir, descosir, recosir; tossir; fugir, defugir. IP <i>Cuso, cuses, cus; tuoso, tuesses, tus; fujo, fuges, fuig.</i> Obrir, reobrir; omplir, reomplir. IP <i>Obro, obres, obre, obrim, obriu, obren; omple, omplies, omple, omplim, ompliu, omplen.</i> Venir Imp <i>Vine, vingui, vinguem, veniu, vinguin.</i>
En els verbs amb rel acabada en vocal, la -i- tònica de la terminació verbal, si no ha de portar accent (í), duu dièresi (í) per mostrar que no es produeix diftong. Agrair, atapeir, atribuir, atuir, beneir, conducir, constituir, construir, contribuir, derruir, deslluir, desobeir, desposseir, destruir, diluir, disminuir, distribuir, empudeir, esblanqueir, esfereir, esgrogueir, esmorteir, espesseir, fluir, fruir, introduir, intuir, lluir, maleir, obeir, obstruir, oir, pair, pol-luir, posseir, produir, proveir, reproduir, retrubuir, seduir, succeir, traduir, traslluir. IP <i>Traeixo, traeixes, traeix, traïm, traïu, traeixen</i> (rel: <i>tra-</i> ; terminació verbal: <i>im = traïm</i>). IImp <i>Traïa, traïes, traïa, traïem, traïeu, traïen</i> (l'accent té preferència sobre la dièresi). IPas <i>Traï, traïres, traï, traïrem, traïreu, traïren.</i> SP <i>Traeixi, traeixis, traeix, traïm, traïu, traeixin.</i> SIMP <i>Traïs, traïssis, traïs, traïssim, traïssiu, traïssin.</i> Part <i>Traït, traïda, traïts, traïdes; agraiit, agraida, agraiits, agraiides.</i> S'exceptuen el gerundi (<i>traint</i>), l'infinitiu (<i>trair</i>), el futur (<i>traire...</i>) i el condicional (<i>traria...</i>). Accents diacrítics. <i>Té</i> (tenir), <i>féu, reféu...</i> (va fer...); <i>vén, vénen</i> (venir), <i>revén, revénen</i> (revenir); <i>véu</i> (va veure).

Conjugació dels temps simples, perifràstics i compostos

El verb *cantar* com a model per a tots els temps perifràstics i compostos

Indicatiu		Subjuntiu		Indicatiu		
Present	Perfet	Present	Perfet	Futur	Futur perfet	
jo canto	he cantat	jo canti	hagi cantat	cantaré	hauré cantat	
tu cantes	has cantat	tu cantis	hagis cantat	cantaràs	haurà cantat	
ella canta	he cantat	ell canti	hagi cantat	cantarà	haurà cantat	
nosaltres cantem	hem cantat	nosaltres cantem	hàgim / haguem cantat	cantarem	haurem cantat	
vosaltres canteu	heu cantat	vosaltres canteu	hàgiu / hagueu cantat	cantareu	haureu cantat	
elles canten	han cantat	ells cantin	hagin cantat	cantaràn	hauran cantat	
Imperfet	Plusquamperfet	Imperfet	Plusquamperfet	Condicional	Condicional perfet	
cantava	havia cantat	cantés	hagués cantat	cantaria	hauria / haguera cantat	
cantaves	havies cantat	cantessis	haguessim cantat	cantaries	hauries / hagueres cantat	
cantava	havia cantat	cantés	hagués cantat	cantaria	hauria / haguera cantat	
cantàvem	havíem cantat	cantéssim	haguéssim cantat	cantaríem	hauríem / haguérem cantat	
cantàveu	havíeu cantat	cantéssiu	haguéssiu cantat	cantaríeu	hauríeu / haguéreu cantat	
cantaven	havien cantat	cantessin	haguessim cantat	cantarien	haurien / hagueren cantat	
Passat (simple)	Passat anterior (s)			Imperatiu		
cantí	haguí cantat			canta		
cantares	hagueres cantat			canti		
cantà	hagué cantat			cantem		
cantàrem	haguérem cantat			canteu		
cantàreu	haguéreu cantat			cantin		
Passat (perifràstic)	Passat anterior (p)	Passat (p)	Passat anterior (p)	Formes no personals		
vaig cantar	vaig haver cantat	vagi cantar	vagi haver cantat	Infinitiu	Infinitiu perfet	
vas / vares cantar	vas haver cantat	vagis cantar	vagis haver cantat	cantar	haver cantat	
va cantar	va haver cantat	vagi cantar	vagi haver cantat	Gerundi	Gerundi perfet	
vam / vàrem cantar	vam haver cantat	vàgim cantar	vàgim haver cantat	cantant	havent cantat	
vau / vàreu cantar	vau haver cantat	vàgiu cantar	vàgiu haver cantat	Participi		
van / varen cantar	van haver cantat	vagin cantar	vagin haver cantat	cantat		